

Ajankohtaista kunta- alalta

Kunta-alan energiatehokkuussopimus (KETS)

KETS-yhteyshenkilöpäivät 13. – 14.11.2019

Vesa Peltola

13.11.2019

Sisältö:

Katsaus kunta-alan energia-asioihin

**Puhtaiden ajoneuvojen direktiivi ja
rakennusten energiatehokkuusdirektiivi**

**Kuntien ja niiden tytäryhteisöjen
energiavastuuhenkilöverkosto?**

- Energiatehokkuusdirektiivi (EED)
  - lämpöenergian etäluku ja siihen liittyvät velvoitteet (asiakasportaali)
    - Etäluku pakolliseksi uusissa kaukolämpölaitoksissa 25.10.2020 eteenpäin ja kaikissa 31.12.2026 mennessä → koskeeko myös pieniä (max.. 20 MW) laitoksia?
      - pienissä lämpölaitoksissa etä- tai lähiluku (mobiililuku) ei ole yleinen
      - Asiakasportaali voi olla suhteettoman kallis pienille lämpölaitoksille
  - lämpimän käyttöveden käyttäjäkohtainen mittaus ja laskutus
  - TEM Energiatehokkuustyöryhmän toimenpide-ehdotukset (4.10.) → ?
- Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (EPBD)
  - Latauspisteet/-valmius tietyt kriteerit täyttävillä pysäköintialueille
  - rakennusten automaatio- ja ohjausjärjestelmät (yli 290 kW)

- Energiamessujen suunnittelu käynnistynyt (Tampere 20. – 22.10.2020)
  - Kuntaliitto mukana erillinen ilmastopäivä ollut harkinnassa
  - päällekkäisyys Kuntien ilmastokonferenssin kanssa?
- Ilmastokonferenssin suunnittelu käynnistynyt
  - alustavasti 11. – 12.11.2020, Turku
  - pohjoismainen näkökulma ilmastojohtamiseen & verkostoihin
- Ilmastokunnat-toiminta
- Viestintää energia-asioista
  - Kuntaliitto – Ajankohtaista 30.4.2019: ”Energiatehokkuussopimus hyvässä vauhdissa, mutta lisää kuntia tarvitaan”
  - Kuntatekniikka: KETS-juttu tulossa (aiheena mm. markkinointi ja seuranta)

Kuntien energiatehok- kuussopimuk- seen (KETS) liittyneet kunnat 2019

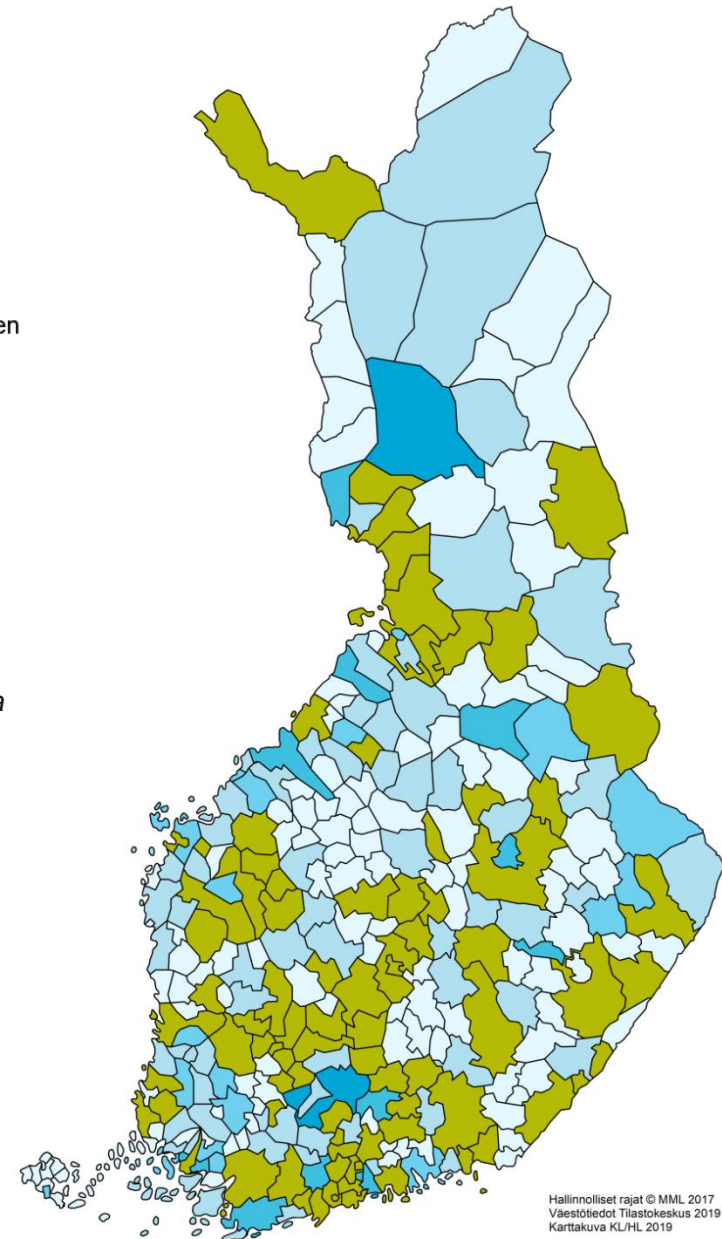
Tilanne 13.11.2019:

- 88 kuntaa
- 6 kuntayhtymää

Kunnat jotka eivät ole liittyneet KETS:een
Väkiluku

50 001 - 100 000	(2)
20 001 - 50 000	(13)
10 001 - 20 000	(19)
5 000 - 10 000	(68)
Alle 5 000	(123)
Liittynyt KETS:een (86) *	

* Puuttuu Hollola ja Hämeenlinna

Kuntaliiton energialinjaukset - painopisteitä

1. Kunnan oma energiankäyttö ja -kulutuksen seuranta
2. Energiansäästö/-tehokkuus kunnan rakennuttamisessa, rakentamisessa sekä tavara- ja palveluhankinnoissa
3. Uusiutuvan energian käyttö kunnan omissa kohteissa
4. Kaupallisen energiantuotannon ominaispiirteet huomioon (sähkö ja kaukolämpö, uusiutuvat, päästökauppa ja syöttötariffit, investointituet)
5. Tehokas energiantuotanto ja –jakelu
  - kokonaisvaltaiset integroidut ratkaisut (esim. jäte, hukkalämpö)
6. Paikallisten energiavarojen ja energian tuotantotapojen yhteiskunnallinen tarkoituksenmukaisuus
  - toimitusvarmuus, monipuolisuus ja omavaraisuus
7. Paikallisen osaamisen vahvistaminen energia- ja ilmastokysymyksissä

Energiatehokkuuden edistämisen pullonkauloja

- osa 1

- Käsiparien puute
- Osaaminen (koko ketju suunnittelusta alkaen)
- Johtaminen (osaavien käsiparien kohdentaminen, arvot ja motivaatio)
- Taloudelliset resurssit
- Kilpailevat investointitarpeet
- Kohteen jäljellä oleva ikä ja jatkokäyttö (paikalliset erot kuntien kesken ja niiden sisällä suuria)

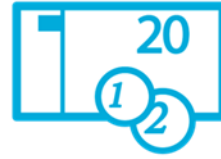
Energiatehokkuuden edistämisen pullonkauloja

- osa 2

- Sisäilmaongelmat ja energiansäästö lyövät jossain määrin toisiaan korville
- Julkista hankintamenettelyä pidetään työläänä
- Investointitukien hakua ja niiden maksatusta pidetään hankalana
- Kiinteistön arvonnousu energiaremontin jälkeen kyseenalainen
- SOTE –järjestely kesken ja aiheuttaa epävarmuutta
- Lähes nollaenergiarakennus ja energiatodistus

Tukea kuntien ilmastoratkaisuihin – talousarvio 2020

- Kuntien ilmastotyön tuki
  - 2 milj.€/a vuoteen 2021
- Kestävä kaupunki -ohjelma
  - 0,6 milj.€/a vuoteen 2023
- MAL –sopimusten rahoitus ja laajentaminen (n. 45 milj.€)
- Joukkoliikenteen tuki
  - Joukkoliikenteen palvelujen ostoihin ja kehittämiseen 108 milj. € (sis.20 milj.€ korotus)
- Asuinrakennusten sähköautojen latausinfra rakentamistuen korottaminen (5,5 milj. €)
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen kuntien avustukset (14,5 milj.€)
- Suuret raidehankkeet (135 milj. €)
  - Suunnitteluun 115 milj. €
- Kannusteet öljylämmityksestä luopumiseen (?)
- Kivihiihtä korvaavien investointien tuki (30 milj.€)
- Asuinkerrostalojen energiaremonttien tuki
  - 20 milj. € vuonna 2020 ja kokonaisuudessaan 100 miljoonalla vuosina 2020-2022.
- Tuki hiilinielujen vahvistamiseen ja maankäyttösektorin päästöjen vähentäminen (20 milj.€)
- Biokaasuohjelma (5 milj.€ lisämääräraha)

Puhtaiden ajoneuvojen direktiivi ja rakennusten energiatehokkuusdirektiivi

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Puhtaiden ajoneuvojen direktiivi (CVD): - minimivaatimukset julkisille auto- ja kuljetuspalveluhankinnoille

Ajoneuvoluokka		Minimiosuus ja merkitys julkisille hankinnoille		
		8/2021 – 12/2025	1/2026-	Merkitys kuntasektorille
Henkilöautot (M1)	Max. 8 matkustajaa	38,5 %	38,5 %	Käytännössä täyssähköauto
Pienoisbussit (M2)	Yli 8 matkustajaa, kok. massa max. 5 t	38,5 %	38,5 %	Käytännössä täyssähköauto
Pakettiautot (N1)	Kok. massa max. 3,5 t	38,5 %	38,5 %	Käytännössä täyssähköauto
Bussit (M3)	Kaupunkibussit (bus) - Alaluokat I ja A	41 % (sähkö: 20,5 %)	59 % (sähkö: 29,5 %)	Vähintään 50 % sähköbusseja. Loppuihin käy vaihtoehtoiset käyttövoimat (esim. liikennebiokaasu, uusiutuva diesel)
	Muut bussit (coach) - Alaluokat B, II ja III	0 %	0 %	Direktiivi ei koske (seutuliikenteen bussit, kaukoliikenteen bussit)
Kuorma-autot	Kok. massa max. 12 t (N2)	9 %	15 %	Ei sähköautovaatimuksia; vaihtoehtoiset käyttövoimat hyväksytään (ei seoksia) Kunnissa lähinnä jätekuljetukset
	Kok. massa yli 12 t (N3)	9 %	15 %	

Rakennusten energiatehokkuusdirektivimuutos

- asuinrakennusten latauspistevaatimukset

Rakennus	Lakiesitysluonnos 3.10.2019	Kuntaliiton lausunto 8.11. **	Kustannusero
Uudet ja laajasti korjattavat asuinrakennukset * <ul style="list-style-type: none"> Vain ne pysäköintialueet, jotka ovat rakennuksessa tai fyysisesti sen yhteydessä 	Max. 4 autopaikkaa: ei velvoitteita	Max. 10 autopaikkaa: - Ei velvoitteita	Kohtalaisen suuri
	Yli 4 autopaikkaa: latausvalmius jokaiseen	Yli 10 autopaikkaa: latausvalmius jokaiseen	Kohtalaisen suuri
	Jos latausvalmius on tehty, sähköautoilijalle on mahdollistettava latauspiste ilman tarpeetonta viivytystä	Ei ole tarpeen <ul style="list-style-type: none"> uusi vaatimus (ei ole peräisin direktiivistä) Yhdenvertainen kohtelu? 	Suurehko(?) <ul style="list-style-type: none"> voi myös poikia erimielisyyksiä taloyhtiöissä
Muut asuinrakennukset	Ei velvoitteita	Ei velvoitteita	-
Uudet ja laajasti korjattavat pysäköintitalot <ul style="list-style-type: none"> Vain asuinrakennuksia varten olevat P-talot 	Latausvalmius jokaiseen autopaikkaan	Ei ole tarpeen <ul style="list-style-type: none"> Uusi vaatimus (ei ole peräisin direktiivistä) 	Ei liene kokonaisuutena kovin suuri(?) <ul style="list-style-type: none"> Määrä pieni(?)

* Vain jos korjaus kattaa rakennuksen sähköjärjestelmän tai pysäköintialueen

** Vastaa direktiivin perustasoa

Rakennusten energiatehokkuusdirektivimuutos

- ei-asuinrakennusten latauspistevaatimukset

Ei-asuinrakennukset	Lakiesitysluonnos 3.10.2019	Kuntaliiton lausunto 8.11. **	Kustannusero
Uudet ja laajasti korjattavat * <ul style="list-style-type: none"> Vain ne pysäköinti-alueet, jotka ovat rakennuksessa tai fyysisesti sen yhteydessä 	Max. 10 autopaikkaa: ei velvoitteita	Max. 10 autopaikkaa: ei velvoitteita	Ei eroa
	Latauspisteet: <ul style="list-style-type: none"> 11-20 autop: 1 latauspiste Yli 20 autop: latauspiste 10 % autopaikoista 	Latauspisteet: <ul style="list-style-type: none"> 10 autop: 1 latauspiste 	Suuri
	<u>JA:</u> Latausvalmius: 50 % autopaikoista	<u>JA:</u> Latausvalmius: 20 % autopaikoista	Suuri
Muut ei-asuinrakennukset <ul style="list-style-type: none"> Vain käytössä olevat rakennukset (sairaalat, koulut, päiväkodit, nuorisoseurantat jne.) 	Max. 20 autopaikkaa: ei velvoitteita	Max. 20 autopaikkaa: ei velvoitteita	-
	Yli 20 autopaikkaa: latauspiste 10 % autopaikoista	Yli 20 autopaikkaa: yksi latauspiste	Erittäin suuri

* Vain jos korjaus kattaa rakennuksen sähköjärjestelmän tai pysäköintialueen

** Vastaa direktiivin perustasoa

1. Puhtaiden ajoneuvojen direktiivin (CVD) päivitys

- Koskee autohankintoja ja kuljetuspalveluhankintoja
- LVM asettanut virallisen työryhmän 8.11.2019
  - Kansallinen lainsäädäntö voimaan viimeistään 1.8.2021
  - Kuntaliitto mukana (Johanna Vilkuna, Katariina Huikko)
- Kuntaliitto: järkevä hankintatoimi oltava mahdollista, vaikka samalla edistetään puhtaampaa liikennettä

2. Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin muutos: latauspisteet

- Velvoitteet riippuvat rakennuksen käyttötarkoituksesta ja autopaikkamäärästä
- Lakiluonnos 3.10., lausuntokierros päättyi 8.11., lainsäädäntö voimaan viimeistään 10.3.2020
- Kuntaliiton lausunto: laki pitää säätää direktiivin perustason vaatimusten mukaisesti (valvonta voi lisätä kuntien työtä)

Kuntien ja niiden tytäryhteisöjen energiavastuu- henkilöverkosto?

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Kunta-alan energiavastuuhenkilöverkoston muodostaminen – ehdotus

- Jäsenet: kuntien energia-asioista vastaavat henkilöt (energy manager)
  - Energian tuotanto ja käyttö kokonaisuutena (sähkö + lämpö)
    - Kunnat, kuntaomisteiset energiayhtiöt
  - **Tavoitteena täydentää KETS-yhteyshenkilöverkostoa – ei päällekkäisyyttä!**
  - Ei ulkopuolisia mukaan (konsultit ym.)
- Toiminta konkreettisesti:
  - Aluksi sähköpostilista, myöhemmin ehkä kokoukset, työpajat ym.
  - Verkoston keskusteluun nostamien asioiden käsittely yhdessä
    - Alan ohjeiden, ehtojen/suositusten jne. käsittely
    - Viestintä-, koulutus- ja selvitystarpeiden tunnistaminen
    - Alan yhteisten kokeilujen edistäminen
    - Muu kaksisuuntainen tiedonvaihto (Kuntaliiton lausunnot, ongelmatilanteet ym.)
- Aikataulutavoite: käyntiin vuoden 2019 aikana

Kiitos mielenkiinnosta!

Vesa Peltola

09 771 2054

Vesa.peltola@kuntaliitto.fi

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

